

**Угода  
між Україною та Боснією і Герцеговиною  
про заохочення і взаємний захист інвестицій**

( Угоду ратифіковано Законом  
N 1285-IV ( 1285-15 ) від 18.11.2003, ВВР, 2004, N 12, ст.157 )

Дата підписання: 13.03.2002 р.  
Дата ратифікації: 18.11.2003 р.  
Дата набуття чинності: 22.01.2004 р.

Україна та Боснія і Герцеговина, далі - "Договірні Сторони",  
бажаючи розширити та інтенсифікувати економічне  
співробітництво між двома Державами на основі рівності і  
взаємовигоди,

маючи намір створити і підтримувати сприятливі умови для  
збільшення інвестицій інвесторами однієї Договірної Сторони на  
території іншої Договірної Сторони,

визнаючи, що заохочення і взаємний захист таких інвестицій  
відповідно до цієї Угоди сприятиме стимуляції ділової ініціативи і  
підвищить економічне процвітання обох Держав,  
домовились про таке:

## Стаття 1

### Визначення

Для цілей цієї Угоди:

1. Термін "інвестиція" означає будь-які активи, інвестовані з  
метою отримання економічних переваг або з іншою діловою метою  
інвестором однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної  
Сторони відповідно до законів і правил останньої, які зокрема, але  
не обмежуючись, включають в себе:

а. Рухому і нерухому власність, а також будь-які інші майнові  
права, такі як застави і права накладання арешту на майно  
боржника, та інші цінні папери;

б. Паї, акції та будь-які інші форми участі у компаніях;

с. Позови щодо грошей або будь-яких дій, що мають економічну  
цінність;

д. Права інтелектуальної власності, такі як авторське право і  
суміжні права, патенти, промислові зразки, торговельні марки і  
ноу-хау;

е. Ділові концесії, які надаються законодавством або іншим  
контрактом, включаючи концесії на пошук, обробку, видобування та  
експлуатацію природних ресурсів.

Будь-яка зміна у формі, в якій активи інвестуються або  
реінвестуються, не впливає на їх характер як інвестицій, за умови,  
що така зміна відповідає законам і правилам Договірної Сторони, на  
території якої була зроблена така інвестиція.

2. Термін "інвестор" означає:

а. Для України:

i) Фізичну особу, яка має статус громадянина відповідно до  
законодавства України;

ii) Будь-яку юридичну особу, засновану у відповідності до  
законодавства України і визнану ним як юридична особа, таку як

корпорація, фірма, асоціація, фонд або будь-яка подібна організація, яка має право займатися економічною діяльністю відповідно до законодавства України;

б. Для Боснії і Герцеговини:

i) Фізичну особу, яка має статус громадянина Боснії і Герцеговини відповідно до чинного законодавства Боснії і Герцеговини, якщо така особа постійно проживає або проводить основні ділові операції у Боснії і Герцеговині;

ii) Юридичну особу, засновану відповідно до чинного законодавства Боснії і Герцеговини, зареєстроване місцез перебування, центральне правління або основні ділові операції якої знаходяться на території Боснії і Герцеговини.

3. Термін "дохід" означає суму, отриману внаслідок інвестицій за певний проміжок часу, який, зокрема, включає в себе, але не обмежується, роялті або ліцензійні збори, прибуток, дохід від нарахованих відсотків, капітальний прибуток, збори та інші компенсації.

4. Термін "територія" означає:

а. Для України: територію, на яку розповсюджується суверенітет України, і моря та зони, розташовані під морем, стосовно яких Україна користується, відповідно до міжнародного права, суверенітетом, суверенними правами або юрисдикцією;

б. Для Боснії і Герцеговини: усю наземну територію Боснії і Герцеговини, її територіальне море, всі надра, ґрунт, і повітряний простір над ними, включаючи будь-яку морську зону, розташовану за межами територіального моря Боснії і Герцеговини, яка була або може в майбутньому бути визначена, відповідно до законодавства Боснії і Герцеговини і міжнародного права, як така, стосовно якої Боснія і Герцеговина може користуватися правами щодо морського дна, його надр і природних ресурсів.

## **Стаття 2**

### **Заохочення і захист інвестицій**

1. Кожна Договірна Сторона заохочує і створює сприятливі, стабільні і прозорі умови для інвесторів іншої Договірної Сторони з метою інвестицій капіталу на своїй території і, у межах свого законодавства і правил, приймає такі інвестиції.

2. Інвестиціям інвесторів кожної Договірної Сторони завжди надається чесне і рівне ставлення та повний захист і безпека на території іншої Договірної Сторони. Жодна Договірна Сторона ніяким чином не перешкоджає необґрунтованими чи дискримінаційними заходами розвитку, управлінню, обслуговуванню, використанню або праву на розпорядження інвестиціями на своїй території, які здійснюються інвесторами іншої Договірної Сторони.

## **Стаття 3**

### **Національне ставлення і найбільше сприяння**

1. Кожна Договірна Сторона на своїй території надає інвестиціям і доходам інвесторів іншої Договірної Сторони ставлення, яке в жодному разі не є менш сприятливим, ніж ставлення, яке надається інвестиціям і доходам власних інвесторів або інвестиціям і доходам інвесторів будь-якої третьої Держави, залежно від того, яке з них є більш сприятливим для інвесторів

іншої Договірної Сторони.

2. Жодна Договірна Сторона на своїй території не буде підвергати інвесторів іншої Договірної Сторони в тому, що стосується розвитку, управління, обслуговування, використання або права на розпорядження інвестиціями, ставленню, менш сприятливому, ніж ставлення, яке надається інвестиціям і доходам власних інвесторів або інвестиціям і доходам інвесторів будь-якої третьої Держави, залежно від того, яке з них є більш сприятливим для інвесторів іншої Договірної Сторони.

3. Положення пунктів 1 і 2 цієї Статті не вважаються такими, що зобов'язують одну Договірну Сторону надавати інвесторам іншої Договірної Сторони переваги щодо будь-якого ставлення, переваг або привілеїв, які надаються внаслідок:

а. Членства або асоційованого членства у будь-якій існуючій або майбутній зоні вільної торгівлі, митному союзі, економічному союзі, спільному ринку або подібній міжнародній угоді, стороною якої є або може стати Договірна Сторона;

б. Угод про усунення подвійного оподаткування або будь-яких інших угод, які повністю чи частково стосуються питань оподаткування.

#### **Стаття 4**

##### **Націоналізація і експропріація**

1. Інвестиції інвесторів будь-якої Договірної Сторони не націоналізуються, експропріюються або реквізуються чи піддаються заходам, які мають рівний вплив з націоналізацією або експропріацією (далі - "експропріація") на території іншої Договірної Сторони, за винятком дій, спрямованих на суспільну мету, пов'язану з внутрішніми потребами, які здійснюються на основі законного процесу, на недискримінаційній основі і за умови невідкладної, адекватної і ефективної компенсації.

2. Така компенсація дорівнює чесній ринковій вартості інвестицій, яка визначається напередодні експропріації або до того моменту, коли про майбутню експропріацію стало відомо у суспільстві таким чином, що це зашкодило вартості інвестиції, в залежності від того, що мало місце раніше. Компенсація включає виплати, які нараховуються за процентними ставками LIBOR за 6 місяців стосовно валюти, в якій була здійснена інвестиція, починаючи з дати експропріації до дати платежу. Компенсація здійснюється у вільно конвертованій валюті і може бути негайно переведена до країни, визначеної відповідними отримувачами компенсації.

3. Інвестори будь-якої Договірної Сторони, яких зачіпають такі заходи, мають право, відповідно до законодавства Договірної Сторони, яка здійснює компенсацію, на негайний розгляд судовими або іншими незалежними органами такої Договірної Сторони питання про законність експропріації, її процес і оцінку інвестиції відповідно до принципів, викладених у пункті 1 цієї Статті.

#### **Стаття 5**

##### **Компенсація збитків**

Інвесторам будь-якої Договірної Сторони, яким було завдано збитків, включаючи шкоду, завдану їх інвестиціям на території

іншої Договірної Сторони внаслідок війни або іншого збройного конфлікту, революції, стану надзвичайного положення, заколотів, повстань або масових заворушень, останньою Договірною Стороною надається ставлення по відношенню до реституції, відшкодування, компенсації або іншого врегулювання, не менш сприятливе, ніж ставлення, яке надається останньою Договірною Стороною власним інвесторам або інвесторам будь-якої третьої Держави, залежно від того, яке з них є більш сприятливим для інвесторів іншої Договірної Сторони.

Будь-які виплати, які здійснюються відповідно цієї Статті, можна буде без затримки і вільно перевести у конвертовану валюту.

## Стаття 6

### Переведення

Кожна Договірна Сторона гарантує інвесторам іншої Договірної Сторони вільне переведення платежів, пов'язаних з їхніми інвестиціями на та з її території. Такі переведення включають в себе, зокрема, але не обмежуються:

а. Капітал і додаткові суми, необхідні для обслуговування і розвитку інвестиції;

б. Доходи від інвестицій, як це визначено у пункті 1 Статті 1 цієї Угоди;

с. Кошти, призначені для виплати позик, пов'язаних з інвестицією;

д. Доходи від повного або часткового продажу або ліквідації інвестиції;

е. Будь-яку компенсацію або інші платежі, на які містяться посилання у Статтях 4 або 5 цієї Угоди;

ф. Платежі, спричинені врегулюванням спорів;

г. Невитрачена зарплата та інше винагородження громадянам, залученим із-за кордону, у зв'язку з інвестицією;

h. Будь-які попередні платежі, які можуть робитися від імені інвестора відповідно до Статті 7 цієї Угоди.

2. Переведення здійснюються без затримки у конвертованій валюті за обмінним курсом, який застосовується на день переведення.

3. Договірні Сторони зобов'язуються надавати таким переведенням ставлення, не менш сприятливе, ніж те, що надається переведенням, які походять з інвестицій, зроблених інвесторами будь-якої третьої Держави.

## Стаття 7

### Суброгація

1. Якщо Договірна Сторона або орган, призначений нею, здійснює законні виплати будь-якому із своїх інвесторів відповідно до гарантії або контракту щодо страхування від некомерційних ризиків, наданих по відношенню до інвестиції, інша Договірна Сторона визнає, незважаючи на свої права відповідно до Статті 10 цієї Угоди, чинність суброгації на користь першої Договірної Сторони або її органу стосовно будь-якого права, яке має інвестор.

2. Договірна Сторона або її орган, до якого перейшли права інвестора внаслідок суброгації, в будь-якому разі має ті ж права і до нього застосовується те ж ставлення, що й до інвестора, якому

була надана компенсація, виплати будуть здійснюватися відповідно до цих прав.

3. У випадку суброгації, як це визначено у пункті 1 цієї Статті, інвестор не подає судових позовів, якщо тільки його на це не уповноважила Договірна Сторона або її орган.

## **Стаття 8**

### **Врегулювання спорів між інвестором і Договірною Стороною**

1. Будь-який спір, який може виникнути між однією Договірною Стороною і інвестором іншої Договірної Сторони у зв'язку з інвестицією на території такої Договірної Сторони, дружньо врегульовується шляхом консультацій і переговорів.

2. Якщо спір не може бути врегульований відповідно до пункту 1 цієї Статті протягом періоду у шість місяців з дати, на яку будь-яка сторона спору запитала про дружнє врегулювання, відповідний інвестор може передати спор на розгляд:

a. Компетентного суду або адміністративного трибуналу Договірної Сторони, на території якої була здійснена інвестиція; або

b. Інституту арбітражу Паризької міжнародної палати комерції; або

c. Тимчасового трибуналу, заснованого відповідно до Правил арбітражу Комісії ООН по міжнародному торговельному праву (UNCITRAL) ( 995\_059 ); або

d. Міжнародного центру для врегулювання інвестиційних спорів (ICSID) шляхом узгоджувальних процедур або арбітражу відповідно до Конвенції про врегулювання інвестиційних спорів між Державами і громадянами інших Держав, відкритої для підписання у Вашингтоні, округ Колумбія, 18 травня 1965 р. ( 995\_060 ).

3. Рішення арбітражу буде остаточним і обов'язковим для обох сторін спору і буде здійснюватися відповідно до законодавства відповідної Договірної Сторони.

## **Стаття 9**

### **Консультації і обмін інформацією**

1. На запит будь-якої Договірної Сторони інша Договірна Сторона, без невиправданих затримок, розпочинає консультації стосовно тлумачення і застосування цієї Угоди.

2. На запит будь-якої Договірної Сторони проводиться обмін інформацією стосовно можливого впливу законів, правил, рішень, адміністративної практики або процедур чи політики іншої Договірної Сторони на інвестиції, яких стосується ця Угода.

## **Стаття 10**

### **Врегулювання спорів між Договірними Сторонами**

1. Спори між Договірними Сторонами стосовно інтерпретації або застосування цієї Угоди мають, якщо можливо, врегулюватися шляхом консультацій і переговорів дипломатичними каналами.

2. Якщо спор між Договірними Сторонами не може бути врегульовано відповідно до пункту 1 цієї Статті протягом періоду у шість місяців з дати запиту про врегулювання, спор, на вимогу

будь-якої Договірної Сторони, може бути передано на розгляд арбітражного трибуналу з трьох членів.

3. Такий арбітражний трибунал створюється для кожної індивідуальної справи наступним чином. Протягом трьох місяців з дати отримання запиту про арбітраж, кожна Договірна Сторона призначає одного члена трибуналу. Ці два члени після цього обирають громадянина третьої Держави, який, за згодою обох Договірних Сторін, призначається Головою трибуналу. Голова призначається протягом трьох місяців з дати призначення інших двох членів.

4. Якщо протягом періоду, зазначеного у пункті 3 цієї Статті, необхідні призначення не зроблені, будь-яка Договірна Сторона може запросити Голову Міжнародного Суду зробити будь-які необхідні призначення. Якщо Голова є громадянином будь-якої Договірної Сторони або він іншим чином не може виконати зазначену функцію, запрошується Заступник голови для того, щоб здійснити необхідні призначення. Якщо Заступник голови є громадянином будь-якої Договірної Сторони або він також не може виконати зазначену функцію, Член Міжнародного Суду, який є найстарішим і який не є громадянином жодної з Договірних Сторін, запрошується для того, щоб здійснити необхідні призначення.

5. Трибунал визначає власні процедури.

6. Арбітражний трибунал виносить рішення більшістю голосів. Таке рішення є остаточним і обов'язковим для обох Договірних Сторін.

7. Кожна Договірна Сторона несе витрати на власного члена трибуналу і на своє представництво під час арбітражного розгляду; витрати на Голову і інші витрати сплачуються у рівних долях Договірними Сторонами. Трибунал може, однак, вказати у своєму рішенні, що більша пропорція витрат має сплачуватися однією з Договірних Сторін, і таке рішення є обов'язковим для обох Договірних Сторін.

8. Спор не передається до арбітражного трибуналу відповідно до положень цієї Статті, якщо той же спор передавався раніше на розгляд іншого міжнародного арбітражного суду відповідно до положень Статті 8, і якщо він все ще розглядається судом. Це положення не впливає на можливість врегулювання спору відповідно до пункту 1 цієї Статті.

## **Стаття 11**

### **Застосування інших правил**

Якщо положення законодавства будь-якої Договірної Сторони або зобов'язання відповідно до міжнародного права, вже існуючі у даний момент або встановлені пізніше між Договірними Сторонами на додаток до цієї Угоди, містять правила, загальні або конкретні, які надають право інвесторам іншої Договірної Сторони на ставлення, більш сприятливе, ніж те, що надається цією Угодою, такі правила, протягом терміну їх чинності, мають перевагу над цією Угодою у тій частині, в якій вони є більш сприятливими.

## **Стаття 12**

### **Набуття чинності, термін дії і скасування**

1. Ця Угода набуває чинності через тридцять днів після дати,

на яку Договірні Сторони письмово повідомили одна одну про виконання юридичних процедур, необхідних для набуття чинності цією Угодою в їх відповідних країнах.

2. Ця Угода є чинною на період у десять років і продовжуватиме бути чинною після нього, якщо за рік до кінця початкового або будь-якого з наступних періодів будь-яка Договірна Сторона не повідомить письмово іншу про її намір скасувати цю Угоду.

3. Ця Угода застосовується до інвестицій, зроблених чи набутих після набуття нею чинності.

4. По відношенню до інвестицій, зроблених до скасування цієї Угоди, положення Угоди застосовуються протягом десяти років з дати скасування.

5. Ця Угода може бути змінена шляхом письмової угоди між Договірними Сторонами. Будь-яка зміна набуває чинності шляхом тієї ж процедури, яка вимагається для набуття чинності цією Угодою.

6. Ця Угода застосовується незалежно від того, чи мають Договірні Сторони дипломатичні чи консульські відносини.

НА ПОСВІДЧЕННЯ ЧОГО нижчепідписані, належним чином на те уповноважені представники підписали цю Угоду.

Вчинено в м. Сараєво 13.03.2002 року у двох примірниках українською, боснійською/хорватською/сербською і англійською, причому усі тексти є однаково автентичними. У випадку спорів щодо тлумачення, англійський текст має переважну силу.

За Україну

(підпис)

За Боснію і Герцеговину

(підпис)

## Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 09.04.2004 — 2004 р., № 12, том 2, стор. 492, стаття 798, код акту 28203/2004